

Dret constitucional

Codi: 101120
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència Política i Gestió Pública	OT	3	2
2500259 Ciència Política i Gestió Pública	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Josu de Miguel Barcena

Correu electrònic: JesusMaria.DeMiguel@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Tomas Gil Márquez

Prerequisits

Els alumnes tenen ja una formació bàsica en ciències socials donat que es tracta d'una matèria que es cursa a la segona part dels estudis de grau. Atès que han estudiat l'assignatura de Fonaments de Dret Públic no es requereixen altres coneixements jurídics que els adquirits en superar aquesta matèria.

Objectius

El contingut del curs versarà sobre els coneixements bàsics de l'organització constitucional de l'Estat. Un aspecte nuclear serà l'estudi dels òrgans constitucionals, i de manera especial l'organització territorial de l'Estat, les Comunitats Autònomes i les institucions polítiques de la Generalitat de Catalunya.

Competències

Ciència Política i Gestió Pública

- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.

- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i valorar críticament els elements jurídics de les relacions del poder polític amb la ciutadania i, en general, en els processos polítics.
2. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
3. Descriure els elements bàsics de la monarquia parlamentària a Espanya.
4. Descriure els fonaments teòrics i l'evolució històrica del constitucionalisme espanyol, i descriure els fonaments teòrics i l'evolució històrica del constitucionalisme europeu i nord-americà.
5. Exposar el concepte de constitució, els principis constitucionals bàsics i els principis de l'estat de dret i de l'estat social i democràtic.
6. Exposar el concepte i les fonts del dret administratiu, i les lleis i els reglaments.
7. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
8. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
9. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
10. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
11. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
12. Treballar autònomament.
13. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.

Continguts

PROGRAMA DE DRET CONSTITUCIONAL

Part I. Òrgans constitucionals

Tema 1. Forma de govern

- 1.1.- Les formes de govern democràtiques: sistema presidencial i sistema parlamentari
- 1.2.- Òrgans constitucionals i òrgans de rellevància constitucional.
- 1.3.- Monarquia i principi democràtic: la Monarquia parlamentària

Tema 2. Òrgans constitucionals I

- 2.1.- El Cap de l'Estat: la Corona.
- 2.2.- El sistema parlamentari espanyol: les Corts Generals.
- 2.3.- El Govern i l'Administració.
- 2.4.- Les relacions Govern-Corts Generals

Tema 3. Òrgans constitucionals II

- 7.1.- El Poder Judicial.
- 7.2.- El Consell General del Poder Judicial
- 7.2.- El Tribunal Constitucional

7.3.- Altres òrgans: el Defensor del Poble, el Tribunal de Comptes

Part II. Comunitats Autònomes

Tema 4. L'organització territorial de l'Estat espanyol

- 4.1.- La divisió vertical dels poders: models teòrics i evolució
- 4.2.- El model de la Constitució de 1978: l'Estat de les autonomies
- 4.3.- Els principis constitucionals de l'Estat de les autonomies.
- 4.4.- El procés autonòmic: el principi dispositiu
- 4.5.- L'autonomia local

Tema 5. L'organització institucional i competencial de les comunitats autònomes

- 5.1.- Les institucions polítiques autonòmiques
- 5.2.- La distribució de competències entre les comunitats autònomes i l'Estat
- 5.3.- Les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes.

Part III. Institucions Polítiques de Catalunya

Tema 6. Elements definidors de l'autonomia de Catalunya

- 6.1.- La Generalitat com a institució d'autogovern de Catalunya.
- 6.2.- La condició política de català: els drets i deures dels ciutadans.
- 6.3.- La llengua
- 6.4.- Els símbols

Tema 7. El Parlament de Catalunya

- 7.1.- La Generalitat com a sistema parlamentari.
- 7.2.- La composició del parlament i l'estatut dels membres del Parlament
- 7.3.- L'autonomia i l'organització del Parlament.
- 7.4.- El funcionament i les funcions del Parlament.

Tema 8. El President de la Generalitat, el Consell Executiu i les institucions de rellevància estatutària

- 8.1.- El President de la Generalitat: la seva posició en el sistema institucional de Catalunya. Les funcions i les atribucions.
- 8.2.- La investidura i el nomenament del President.
- 8.3.- El Consell executiu o govern. Les funcions del Govern.
- 8.4.- L'estatut personal del President i dels consellers. La responsabilitat política del President i del Govern.
- 8.5.- Les institucions de rellevància estatutària: el Consell de Garanties Estatutàries, el Síndic de Greuges i la Sindicatura de Comptes.

Tema 9. Les competències de la Generalitat (I)

- 9.1.- Les competències estatutàries: tipologia. El territori com a àmbit d'exercici competencial.

9.2.- Les competències extraestatutàries.

9.3.- Reials decrets de traspassos.

9.4.- Els conflictes de competències

Tema 10. Les competències de la Generalitat (II)

10.1.- L'activitat econòmica.

10.2.- Ordenació del territori, Urbanisme i Habitatge. Espais naturals i medi ambient.

10.3.- Infraestructures.

10.4.- Sanitat i Seguretat social.

10.5.- Ensenyament.

10.6.- Serveis socials.

10.7.- Cultura i mitjans de comunicació.

10.8.- Justícia.

10.9.- Seguretat pública.

10.10.- El finançament autonòmic

Metodologia

Classes magistrals (es calcula que es destinarà unes tres hores per tema).

Seminaris de discussió de textos corresponents a cada Tema del Programa

Pràctica: cerca, estudi i exercici amb documentació jurídica

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	30	1,2	1, 3, 4, 5
Seminaris de discussió de textos	20	0,8	2, 4, 5, 7, 9, 11
Tipus: Supervisades			
Lectura i recensió d'un text	10	0,4	1, 3, 4, 10, 11, 12
Preparació de la pràctica	4	0,16	1, 8, 9, 11, 12
Tutoria	1	0,04	8
Tipus: Autònomes			
Estudi temari assignatura	51	2,04	1, 8, 9, 10, 11, 12

Lectura textos	26	1,04	1, 8, 9, 11, 12
----------------	----	------	-----------------

Avaluació

El sistema d'avaluació es basarà en les següents evidències:

- a) Assistència i participació a classe (20 %)
- b) Exercicis pràctics preparats a casa, presentats i discutits a classe (40 %)
- c) Preparació d'un tema monogràfic del programa i exposició oral a classe (40%)

Hi haurà un control de l'assistència a classe i a les tutories.

Un alumne es considera "no presentat" si no fa les proves orals, o no presenta cap dels treballs pràctics previstos durant el curs.

No es contempla l'avaluació compensatòria de les proves orals. Sí es podrà compensar la no presentació o la no superació d'un o dos dels treballs.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Prova oral (Primera)	2	1.59; 1.62; 1.63
Control de lectura	1	1.59; 1.62; 1.63
Pràctica a classe	3	1.59; 1.62; 1.63
Prova escrita (Segona)	2	1.59; 1.62; 1.63
TOTAL	8 hr (5,3%)	

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Control de lectura	20%	1	0,04	1, 3, 5, 10, 11, 12
Prova oral (primera)	30%	2	0,08	4, 5, 8, 10, 11, 12
Prova oral (segona)	10%	2	0,08	1, 3, 5, 8, 9, 11, 12
Pràctiques a classe (resolució de pràctiques preparades a casa)	20%	1,5	0,06	1, 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13

Bibliografia

A) Bibliografia de l'assignatura

- FOSSAS, E.- PÉREZ FRANCESC, J.LI. *Lliçons de Dret Constitucional*, Barcelona: Proa
- LÓPEZ GUERRA, L. 1994. *Introducción al Derecho Constitucional*, València: Tirant Lo Blanch.
- MOLAS BATLLORI, I. 2004. *Derecho Constitucional*. Madrid: Tecnos.
- BARCELÓ, M.- VINTRÓ, J (coord.), *Dret Públic de Catalunya*, Barcelona, Atelier
- ALBERTÍ, E. i altres: *Manual de Dret Públic de Catalunya*. Barcelona, IEA

B) Manuals de referència

- ÁLVAREZ CONDE, E. *Curso de Derecho Constitucional*, 2 vols, Tecnos, Madrid.
- BALAGUER CALLEJÓN, F (y otros) *Derecho Constitucional*, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- FERNÁNDEZ SEGADO, F.: *El sistema constitucional español*. Dykinson, Madrid, 1992.
- GÓMEZ SÁNCHEZ, Y. *Introducción al régimen constitucional español*, Sanz y Torres, Madrid.
- GARCÍA PELAYO, M., *Derecho Constitucional comparado*, Alianza, Madrid, 1999
- LOPEZ GUERRA, L. (y otros) *Derecho Constitucional*, 2 vols. Tirant lo Blanc, Valencia.
- PÉREZ ROYO, J. *Curso de Derecho Constitucional*, Marcial Pons, Madrid.

C) Obres de consulta

- ARAGÓN REYES, M. (ed.) *Temas básicos de Derecho Constitucional*, Civitas, Madrid
- *Enciclopedia Jurídica básica*, Civitas, 1994
- *Enciclopedia Jurídica española*, Seix
- *Diccionario del sistema jurídico español*, Akal, 1984

D) Comentaris a la Constitució

- CASAS BAAMONDE, M.E.- RODRIGUEZ-PIÑERO, M., *Comentarios a la Constitución*, Wolters Kluwer, 2008
- GARRIDO FALLA, F. (dir.) *Comentarios a la Constitución*. Civitas, Madrid.
- ALZAGA VILLAAMIL, O. *Comentarios a la Constitución Española* Edersa, Madrid.

E) Textos legals

- CARRERAS SERRA, F.- GAVARA, J.C. *Leyes políticas*, Aranzadi, Pamplona.
- ALBERTÍ, E- GONZALEZ, M. *Leyes políticas del Estado*, Civitas, Madrid.

F) Enllaços Web

-<http://www.vlex.com>

-<http://www.noticias.juridicas.com>

-<http://www.casareal.es>

-<http://www.congreso.es> (portal de la Constitución)

-<http://www.senado.es>

-<http://www.lamoncloa.gob.es>

-<http://www.poderjudicial.es>

-<http://www.tribunalconstitucional.es>

-<http://gencat.cat>

-<http://instituciones.politiques.com>